

Przedstawiamy merytoryczne omówienie ciekawego tematu, jakim jest praca w porze nocnej oraz związane z tym okresem fakty i mity. Biuletyn zawiera szereg wyjaśnień na temat różnic interpretacyjnych. Autorem treści jest ceniony Ekspert OCRK Łukasz Włoch.

Zachęcamy do lektury!

Zespół OCRK – Ogólnopolskiego
Centrum Rozliczania Kierowców

Czas pracy w nocy – fakty i mity

Od dnia 28 czerwca 2009 roku obowiązują zmiany wprowadzone do Ustawy o czasie pracy kierowców dotyczące granic czasowych pory nocnej służącej do wyznaczenia maksymalnej ilości godzin pracy pracownika. Z uwagi na fakt, iż pracownika zatrudnionego na stanowisku kierowcy dotyczy również pora nocna wynikająca z Kodeksu Pracy powstaje wiele niejasności spowodowanych niedostatecznym zrozumieniem różnic pomiędzy dwoma zdefiniowanymi okresami pracy w nocy. Różnice te powodują niejednokrotnie znaczne ograniczenia w planowaniu i nieprawidłowe rozliczanie czasu pracy. Wątro zatem rozgraniczyć co w związku z nie nową już zmianą Ustawy stało się faktem, a co zostało błędnie zinterpretowane i okazało się mitem.

Fakt nr 1: Przedsiębiorca zobowiązany jest do wprowadzenia dwóch zakresów godzinowych dotyczących pracy w nocy.

Obecnie pracownika na stanowisku kierowcy dotyczy:

- Ustawa o czasie pracy kierowców, która ustala dopuszczalny wymiar godzin pracy w nocy
- Kodeks Pracy, który ustala dodatkowe wynagrodzenie za czas pracy w nocy

Z uwagi na powyższe, przedsiębiorca zobowiązany jest do ustalenia dwóch niezależnych od siebie zakresów godzin dotyczących pory nocnej. Pierwszy zakres wynika z Ustawy i wynosi okres czterech godzin z przedziału od 00.00 do 7.00, określanymi dowolnie przez pracodawcę w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie pracy albo w obwieszczeniu, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest zobowiązany do ustalenia regulaminu pracy. Druga pora nocna konieczna do zdefiniowania również w przepisach wewnętrznych wynika z Kodeksu Pracy i obejmuje 8 godzin, pomiędzy godzinami 21.00 a 7.00.

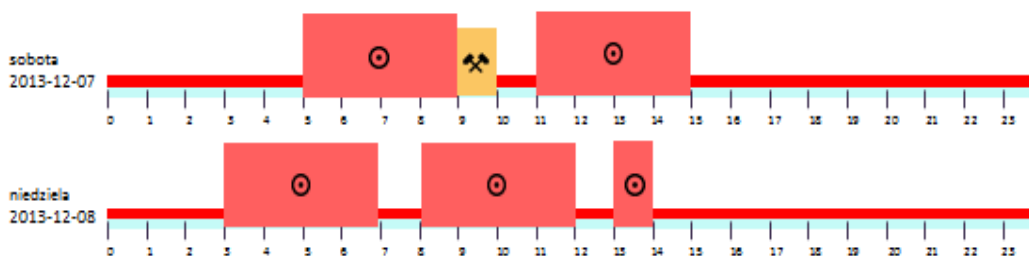
Mit nr 1: Suma czasu pracy kierowcy wykonującego pracę w porze nocnej liczona jest pomiędzy odpoczynkami dobowymi kierowcy.

W przypadku, gdy kierowca pracuje w przedziale czterech godzin wybranych przez przedsiębiorcę, a wynikających z Ustawy o czasie pracy kierowców, niezależnie od czasu trwania tej pracy, jej łączny czas nie może przekroczyć 10 godzin w danej dobie, gdzie doba liczona jest jako 24 kolejne godziny od momentu rozpoczęcia pracy po ostatnim odpoczynku dobowym.

Uwaga! Wskazany zakres dotyczy jedynie wyznaczania maksymalnej dopuszczalnej ilości godzin pracy kierowcy i nie ma wpływu na wyliczenie dodatkowego wynagrodzenia za pracę w porze nocnej.

Przykład:

Pora nocna wskazana przez przedsiębiorstwo obejmuje czas od 00.00 do 4.00;

Wykres nr 1

W podanym przykładzie kierowca prowadzi pojazd w godzinach określonych przez przedsiębiorstwo jako pora nocna od godziny 3:00 do 4:00 rano. Z uwagi na powyższe, jego czas pracy nie może przekroczyć 10 godzin pracy zarówno w dobie „sobotniej” wg. definicji trwającej od 5:00 (sb**) do 5:00 (n), jak i „niedzielnej” trwającej od 3:00 (n) do 3:00 (pn). Czas pracy w sobotę (od 5:00 do 5:00) wynosi 11 godzin – **występuje naruszenie czasu pracy w nocy**. Czas pracy w niedzielę (od 3:00 do 3:00) wynosi 9 godzin – ilość godzin pracy jest prawidłowa.

*Przykład nie uwzględnia przerwy 15 minutowej która powinna zostać doliczona do łącznego czasu pracy w danej dobie zgodnie z art. 6 ust. 3 Ustawy o czasie pracy kierowców.

** sb – sobota; n- niedziela; pn – poniedziałek

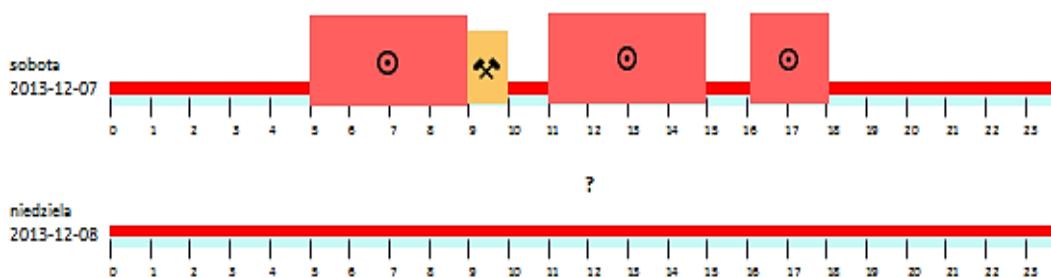
Fakt nr 2: Wystarczy „minuta” pracy w porze nocnej aby przekroczyć dopuszczalny czas pracy.

Oczywiście nie każda minuta pracy w nocy będzie traktowana jako faktyczna praca, gdyż należy wziąć pod uwagę tolerancję zapisu urządzenia rejestrującego, jednak prawidłowo zarejestrowana praca w przedziale czterech godzin niezależnie od jej długości może powodować naruszenie czasu pracy w nocy.

Przykład:

Pora nocna wskazana przez przedsiębiorstwo obejmuje czas od 01:00 do 5:00;

Kierowca rozpoczyna pracę o godzinie 4:55;

Łączny czas pracy kierowcy wynosi:

$$5:05 (4:55-10:00) + 4:00 (11:00-15:00) + 2:00 (16:00-18:00) = 11:05$$

Kierowca w sobotę przekroczył dopuszczalny czas pracy o 1 godzinę i 5 minut, ponieważ wykonywał pracę w porze nocnej od godziny 04:55 do godziny 5:00, zatem maksymalny limit pracy wynosił 10 godzin.

*Przykład nie uwzględnia przerwy 15 minutowej która powinna zostać doliczona do łącznego czasu pracy w danej dobie zgodnie z art. 6 ust. 3 Ustawy o czasie pracy kierowców.

Mit nr 2: Do nocnego czasu pracy kierowcy zaliczane są wszystkie aktywności kierowcy.

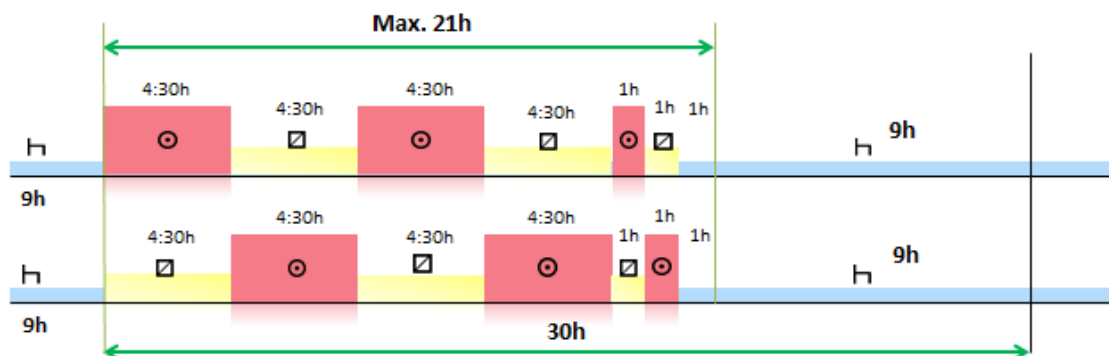
Rodzaje aktywności rejestrowanych przez kierowcę na wykresówce lub karcie kierowcy zaliczane do czasu pracy w nocy to:

- Prowadzenie pojazdu oznaczające łączny czas prowadzenia pojazdu od chwili rozpoczęcia przez kierowcę prowadzenia pojazdu po okresie odpoczynku lub przerwie, do momentu rozpoczęcia okresu odpoczynku lub przerwy.
- Inne prace zdefiniowane jako czas pracy, z wyjątkiem „prowadzenia pojazdu”, włącznie z wszelką pracą dla tego samego lub innego pracodawcy w sektorze transportowym lub poza nim. Jest to również czas dyżuru, gdy przypuszczalny czas jego trwania nie jest z góry znany.

Do czasu pracy w nocy nie zaliczamy aktywności:

- Dyspozycji podczas których pracownik wykonujący pracę w trasie nie jest zobowiązany pozostawać na swoim stanowisku pracy, ale musi być dostępny aby odpowiedzieć na każde wezwanie pracodawcy. Okresy te i ich przewidywalna długość będą z góry znane przez pracownika. Dotyczy to również sytuacji gdy pracownik wykonuje pracę w trasie jadąc w zespole (okres w którym pojazd jest prowadzony przez innego członka zespołu).
- Odpoczynku oznaczającego nieprzerwany okres, w którym kierowca może swobodnie dysponować swoim czasem.

Przykład:

W podanym przykładzie kierowcy prowadzący pojazd w podwójnej obsadzie nawet w sytuacji pracy w nocy, gdzie dopuszczalny czas pracy skraca się do 10 godzin nie popełnili naruszenia. Okresy dyspozycji, czyli czas spędzony obok kierowcy który prowadzi pojazd, nie są zaliczane do czasu pracy, zatem łączny dzienny czas pracy wynosił 10 godzin i nie przekroczył dopuszczalnej normy.

Fakt nr 3: Inspekcja transportu drogowego nie kontroluje przekroczenia czasu pracy w nocy.

Zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Głównego Inspektora Pracy oraz Głównego Inspektora Transportu Drogowego w sprawie jednolitej interpretacji zapisów Ustawy o czasie pracy kierowców z dnia 16 lipca 2009, przekroczenia czasu pracy w nocy nie podlegają kontroli prowadzonej przez inspektorów transportu drogowego, lecz są przedmiotem kontroli czasu pracy prowadzonej przez inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez inspektora przedsiębiorstwu grozi:

- Kara w postępowaniu mandatowym na osobę winną naruszeniu w kwocie od **1 tys. zł. do 5 tys. zł.**
- W przypadku rażącej skali naruszeń, skierowanie sprawy do sądu zagrożonej karą do **30 tys. zł.**

Mit nr 3: Dodatek za pracę w nocy należy wyliczać z wynagrodzenia zasadniczego pracownika.

Pora nocna wynikająca z Kodeksu Pracy, niezbędna do zdefiniowania w przepisach wewnątrzzakładowych przez przedsiębiorcę jako 8 godzin między godzinami 21.00 a 7.00 konieczna jest w celu prawidłowego naliczenia wynagrodzenia pracownika. Jeżeli kierownik wykonuje pracę w tym okresie, przysługuje mu dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia za pracę, niezależnie od wysokości wynagrodzenia zasadniczego jakie otrzymuje pracownik.

Przykład:

Pora nocna wynikająca z Kodeksu Pracy wskazana przez przedsiębiorstwo obejmuje czas od 23.00 do 7:00.

Stawka dodatku za pracę w porze nocnej :

1600 (wynagrodzenie minimalne) / 160 (miesięczny wymiar czasu pracy) $\times 20\%$ = 2 zł

Rozliczenie pracy w porze nocnej dla przykładu - wykres nr 1

Sobota 2013-12-07 – 2 h (pomiędzy 5:00 a 7:00) = 4 zł

Niedziela 2013-12-08 – 4h (pomiędzy 3:00 a 7:00) = 8 zł

Fakt nr 4: Dodatkowe wynagrodzenie za pracę w porze nocnej może zostać zastąpione ryczałtem.

W stosunku do pracowników wykonujących pracę w porze nocnej stale poza zakładem pracy, należny dodatek za pracę w nocy może zostać zastąpiony ryczałtem, którego wysokość powinna odpowiadać przewidywanemu wymiarowi pracy w porze nocnej. Takie rozwiązanie znaczenie upraszcza comiesięczne rozliczanie i chroni przed roszczeniami pracownika dotyczącymi zaległego wynagrodzenia, które przedawniają się dopiero z upływem 3 lat od ich wymagalności.

Mit nr 4: Wartość dodatku za pracę w nocy jest stała w poszczególnych miesiącach roku.

Z uwagi na fakt, iż opisywany dodatek zależy jest od wynagrodzenia minimalnego oraz miesięcznego wymiaru czasu pracy, który jest zmienny w poszczególnych miesiącach roku, wartość dodatkowego wynagrodzenia za jedną godzinę pracy w nocy nie jest stała.

Kwota dodatku za 1 godzinę pracy w porze nocnej - rok 2014 r.			
m-c	Wymiar czasu pracy	Stawka godzinowa wynagr. min.	Dodatek za 1 godz. (20%)
I	168 godz.	(1.680 zł : 168 godz.) = 10 zł;	2,00 zł
(...)	(...)	(...)	(...)
X	184 godz.	(1.680 zł : 184 godz.) = 9,13 zł	1,83 zł
XI	144 godz.	(1.680 zł : 144 godz.) = 11,67 zł	2,33 zł
XII	168 godz.	(1.680 zł : 168 godz.) = 10 zł;	2,00 zł

Autorem tekstu jest Łukasz Włoch,
Główny Ekspert Ogólnopolskiego
Centrum Rozliczania Kierowców.

Lider z zakresu rozliczania czasu pracy kierowców

Z nami zyskasz więcej!

- ✓ Gwarancja **odpowiedzialności finansowej** podczas świadczenia usług to zapewnienie bezpieczeństwa dla naszych klientów i dbałość o pozytywne relacje biznesowe - Zaufanie klientów jest dla nas niezwykle ważne.
- ✓ **Wsparcie najlepszych ekspertów ITD oraz PIP**, także podczas kontroli – Specjaliści w określonych dziedzinach znają wszystkie aspekty prawne, pomagają w przygotowaniu dokumentacji oraz podczas samej kontroli.
- ✓ **Zabezpieczenie przed roszczeniami** kierowców za nieprawidłowo wypłacone wynagrodzenia. – Szczegółowej analizy przesłanych danych dokonują specjaliści, raportując wyniki.
- ✓ Pomoc ekspertów na terenie **całego kraju**. – Pracujemy w wielu miastach Polski, możemy umówić się na spotkanie, przyjechać do klienta nieodpłatnie.
- ✓ Możliwości i **sposoby eliminowania „innej pracy”** kierowców dzięki trzem sposobom opracowanym przez OCRK. – Uczymy jak sprawdzać prawdziwość zaznaczeń dokonanych przez kierowców.
- ✓ Systemy informatyczne dopasowane do potrzeb klienta, np. Transics.
- ✓ **Telefon interwencyjny 24/7** - Profesjonalne podejście do problemu i każdej zgłaszającej się do nas firmy stanowi podstawę naszej działalności. Służymy pomocą między innymi poprzez całodobowy telefon interwencyjny, pod którym dyżury pełnią nasi eksperci, dzięki czemu pomagamy w nagłych sytuacjach i żaden Klient nie pozostaje bez wsparcia.

Zadzwoń i umów się na bezpłatną prezentację usług: 801 006 301